

(2). A társadalmi munka bázisa a tanulóifjúság — zömme a középiskolások —, továbbá a közvetlenül érdekelt lakosság. Az utóbbi években eredményesen tudunk bevonnunk társadalmi munkavégzésre egyes üzemek, vállalatok szocialista brigádjait, egyéb kollektívákat. Ezek főként olyan feladatokra szervezhetők eredményesen, melyek közérdekűsége, a kitűzött cél hasznossága agitáció nélkül is nyilvánvaló és lelkesítő hatása maga is mozgósít.

A társadalmi munkák szervezési tapasztalatai azt bizonyítják, hogy az a legeredményesebb, ha szervezett formában és kellő időben zárt egységeket mozgósítunk a kijelölt feladatok végzésére. Ilyen kiemelkedő jelentőségű társadalmi munka volt kerületünkben az Aradi Vértanúk téri és a Lenin körüli építéshez kapcsolódó társadalmi munka, továbbá a Mérey utca nagy-kockakő burkolatának bontása, az újszegedi napközi tábortábor építése. Kedvező tapasztalataink vannak az olyan jellegű társadalmi munkáknál is, ahol az üzemi kollektívák szakmunkájára támaszkodhatunk. Ilyen volt például az öregek napközi otthonának építése.

Ha az egyes területeken a lakosságot közvetlenül érintő munkáknak vannak lelkes kezdeményezői, akik a szervezés élére állnak, akkor ez megmutatkozik az eredményekben. 1968-ban például egy időben került sor a Hargittai utca, valamint a Tanács utca feltöltésére beton-törmelékkel. A Hargittai utcában a lakosság mozgósításunkra önkéntes összefogással a törmelék elrendezését, s az út rövid időn belül a tervnek megfelelően elkészült. A néhány száz méterrel távolabb levő Tanács utcában a kihordott törmelékhez a lakosság alig nyúlt hozzá, bár felhívásunk itt is elhangzott. Végül is a Rózsa Ferenc gimnázium több száz tanulója segített a kihordott törmelék elterítésében, de az utcának mintegy száz méteres szakasza még ma is rendezetlen. Minden valószínűség szerint ennek az a fő oka, hogy itt nem volt olyan lelkes, kezdeményező erő, mint a Hargittai utcában, vagy éppen a Kikindai utca vízvezetéképítésénél, a Műhely utcai útépítésénél.

A nagyobb erők mozgósítását megkívánó társadalmi munka lehetőségeinek vizsgálatát a kerületi tanács végrehajtó bizottsága mint testület végzi el, s a vb nem függetlenített tagjai felajánlásokat szerveznek, s közvetlenül is részt vesznek egy-egy részfeladat végzésének irányításában. A testület tájékozottsága a társadalmi munkák helyzetéről menet közben is kielégítő. Végrehajtó bizottsági ülésen a tervteljesítések állását felvételesen értékeljük.

A tanácsstagok és az apparátus részéről sok hasznos kezdeményezésnek vagyunk tanúi. Szoros kapcsolatunk van a társadalmi szervekkel is, különösen az MSZMP újszegedi szervezettel és a népfőnt újszegedi bizottsággal. Öröndetes, hogy a tanácsstagok maguk is kezdeményeznek társadalmi munkát, követelik az apparátustól a szervezéshez, az összehangoláshoz, az anyagbiztosításhoz a feltételek megteremtését. Sajnos, olyan tapasztalataink is vannak, hogy az apparátus túlterheltsége miatt sokszor fontos munkákra nem tudunk jelentőségünknek megfelelő figyelmet fordítani, nagyobb volumenű munkák lekötik szervező erőinket, s kevés idő marad azoknak a feladatok-

nak társadalmi szervezésére, amelyek forintban ugyan nem olyan jelentősek, de mégis számottevők, mert a lakosság közvetlen igényeit szolgálják. Ilyennek ítéltető pl. a belvárosi részen a gyalogjárda földszávjainak fűvesítése, virágosítása, gondozása, a kiültetett facsemeték védelme, időnkénti locsolása az újonnan fásított utcákban, a köztisztaság megővése stb.

Elismerést érdemlő szervezői és résztvevői a társadalmi munkának ezen túlmenően a kerületi népfőntbizottságok elnökségei, a KISZ városi bizottsága, a területi pártalapszervezetek vezetőségei, és különösen saját választó kerületükben a tanácsstagok. Ahhoz, hogy nagyobb aktiválóhatást szervezésre legyünk képesek, különösen a tanácsstagok közreműködésének fokozása szükséges. Célszerűnek mutatkozik létrehívni a kerületben társadalmi munkát szervező és koordináló bizottságot, bár az építési és közlekedési állandó bizottság e feladatkörben eddig is tevékenykedett.

A továbbiakban csak akkor számíthatunk még jobb eredményre, ha a tanácsi apparátusban a még esetenként jelentkező húzóerőt felszámoljuk, ha az apparátusi ügyintézőkről elmondhatjuk, hogy a legkevésbé sem érzik a tehernek a társadalmi munka szervezését, annak gyakorlati irányítását, ha ők is olyan lelkes résztvevői lesznek a társadalmi munkának, mint a köz javára önzetlennül munkálkodó aktivisták.

A társadalmi munkamozgalomnak vannak bizonyos el nem hanyagolható objektív feltételei. A társadalmi munkások lelkesedése, munkára való készsége hiába van meg, ha az anyagszükségletet a tanácsi apparátus valamely ok miatt nem tudja biztosítani, ha a munkák összehangoltsága nem megfelelő, ha a munkára jelentkezők beosztása nem célszerű, ha túlzottan ferasztó az igénybevétel, vagy éppen a kellő foglalkoztatottság hiánya áll fenn.

A hatékony társadalmi munka egyik fontos előfeltétele, hogy a szervezésnél összefogjuk mindazokat az erőket, amelyeknek részvételére számíthatunk. A koordinációnak tehát nemcsak az anyagszükséglet megteremtésében, a munkafolyamatok összehangolásában kell érvényesülnie, hanem a társadalmi erők, az aktivisták mozgósítását végző tanácsstagok, népfőntaktivisták, területi pártaktivisták összefogásában is. Nehezen képzelhető el olyan mozgósítás, amelyet csak a tanács, csak a népfőntbizottság vagy egyedül csak a párt szervezet végez.

A végrehajtó bizottság feladata, hogy a végzett társadalmi munkát elismerje. A köszönetnyilvánítás mindenképp megilleti a társadalmi munkásokat. Végrehajtó bizottságunkat mulasztás terheli e tekintetben, bár néhány alkalommal határozati-lag köszönetet mondott néhány kiemelkedőbb társadalmi munkáért, gondoskodott az 1962-ben alapított, s a Hazafias Népfőnttal közösen adományozható „Társadalmi Munkás” jelvények időnkénti juttatásáról, de korántsem használt ki minden lehetőséget. Az évenként juttatott társadalmi munkás jelvények száma nem éri el a húszat sem, s ha ezt összevetjük a társadalmi munka összességű eredményeivel, azt a következtetést kell levonnunk, hogy nem éltünk

kellően az adott lehetőségekkel. Hozzá kell tennünk, hogy nyilvánosságot ennek nem teremtettünk és elmulasztottuk a munkahelyek tájékoztatását is elismerésünk nyilvánításáról.

A társadalmi munka erkölcsi elismerésének fokozására vannak lehetőségek, de bármilyen mértékű anyagi dotálás ez idő szerint kizárt. Ez abból a felfogásból ered, hogy csak az a társadalmi munka, amely önkéntes és ellenszolgáltatás nélkül. Több alkalommal felvetődött bennünk, vajon nincs-e szükség e felfogás revíziójára? Különösen akkor gondolkodtunk ez el bennünket, amikor valamely tervezési munkát el tudtunk volna végezteni csekély összegű eszmei díjazás ellenében. Úgy vélem, hogy az 1960-as évek elején az üzemi és iskolai kollektíváknak juttatott tárgyjutalmak is ösztönző hatással voltak. Miután kerületi tanácsunk állásfoglalása nem elegendő e szemlélet megváltoztatására, lehetőségeink továbbra is csak a társadalmi munka erkölcsi elismerésének fokozására szorítkozhatunk.

Az I. kerületi tanács célul tűzte ki, hogy a gazdálkodási tervek véglegesítése után röviddel a társadalmi munkák előirányzatának részleteit megállapítsuk. Ki kell dolgozni a szükséges társadalmi munkaórát s a beszerzendő aktivisták leghasznosabb igénybevételének módszerét, a fejalánlások, vállalatok társadalmi munka szerződésbe történő foglalását. A tanács ráirányította a figyelmet a szellemi tevékenységet tartalmazó társadalmi munka lehetőségeinek az eddigieknél jobb kihasználására, s az ilyen jellegű társadalmi munka forint-megtakarítás-ként való megfelelő dokumentálására. Követelményként szabta meg a társadalmi munka megbecsülésének, elismerésének fokozását, hogy a köz javára végzett önzetlen tevékenységet a társadalom megbecsülésének méltó kinyilvánítása kövesse. A határozat következetes megvalósítása kerületünk további fejlődését segíti elő.

Dr. VARGA JÁNOS,
a szegedi I. kerületi tanács
vb elnöke

Képernyő

Négy óra az NDK-ból

Nemzeti ünnepünk előestéjén került képernyőnkre a szocialista német állam tévé-műsora. Persze a teljesség legcsekélyebb igénye nélkül — egyetlen est nagyon rövidre ehhez —, inkább jelzések szorítkozhattak, ízelítő adtak, mint korábban más országok is, a magukéból. Új konferanszié-háziasszonyt találkoztunk a vonzó Fanny Damschke személyében, s azt is megtudtuk, hogy az NDK televíziója mátl két csatornán sugározza majd műsorát. Amit különösképpen irigyelhetünk, hiszen idehaza, rossz nyelvek szerint, még egy csatornán sem tudunk jó műsort adni. De hát ez elsősorban technikai kérdés, technikai téren pedig német barátaink előttünk járnak.

Erről tanúsodott a csütörtöki négy óra hét műsor-darabja is. A technikai tökéletesség, a kivitelezés precizitása, az összehangoltság, a rezonancia, a legkisebb mű-

anszok gondos kimunkálása kisfilmmel, szatirikus jelenetnél éppúgy, mint játékfilmben, krimiben, kiváltképp pedig a *Grazioso* vagy a *Till Eulenspiegel* balettjében — ez az, ami meggyőzött, ami imponált. Ugyanakkor elfárasztott, el is untatott kicsit. Szóltunk már korábban a nemzeti estek műsorainak skatulya-szerkesztéséről, de a tapasztalatok szerint ez már nem fog változni. Jó. De a néző izgalmasabb, maibb, elevenebb programokat, netán riportokat vagy aktuális kérdések szépirodalmi, filmi átdolgozásait inkább igényelné, amiből az ország jelen arcából is láthatna valamit, nemcsak múltjából. Ezúttal izgalmas műsort egyedül a krimi szolgált, de erről most nem érdemes szólni.

Kíváncsivá tesz: mi választjuk, vagy nekünk kínálják ezeknek a nemzeti esteknek programját?

N. I.

Friss ivóvíz

Az alföldi községek réges-régi gondja volt az epeszéves, tiszta, friss ivóvíz. Hiánya járványos megbetegedések egész sorát indította útjára. A makói járás többek között azzal ünneplheti felszabadulásának negyedszázados jubileumát, hogy minden községben törpe vízművet építettek. A sor végére a kis Kövegy maradt, ezért tartják itt vasárnap, október 5-én a vízmű átadásával együtt a járási ünnepséget is. Érdekes színfolt: vízzel is lehet ünnepelni. Kristálytiszta ivóvízzel.

Népművelés — közkívánatra

Igen-igen sok águ a népművelés. Annál eredményesebb, minél jobb talajra hullik a kívánatos, az elhangzott szó, minél többen kíváncsiak a tudomány és a társadalom eredményeire, fejlődésére, minél többen akarnak művelődni. Most, a szegedi járási tanácsban, ahol 200 emberrel is több talál napi munkát, egy új formával rukkoltak elő a népművelők. Méghozzá kérdéseket juttattak el valamennyi dolgozóhoz. Konkrétan megjelölték azokat az előadásokat, amelyeket a jövőben hallhatnának a járási tanács dolgozói. Így a világúrról, egész-

ségügyi kérdésekről, külpolitikáról va... pedig az iskola-köteles gyerekek neveléséről. Szerepel az előadások között a művészeti alkotások „magyarázása” is.

De nem is ez az új ebben a kérdőívben, hanem az, hogy lehetőséget ad a dolgozók véleményének, javaslatainak összegyűjtésére, mert kéri az „olvasóját”, hogy ajánljon más előadást, nevezzen meg előadót, akit szívesen hallgatna, sőt megírhatja, hogy milyen könyveket szeretne olvasni, milyen művekkel gyarapítsák a könyvtárat. Reméljük, a jó kezdeményezés sikerrel jár.

Kibővítik a kitérőket a 4-es vonalon

Diszpécser szolgálat segíti a villamosközlekedést

Sokan érdeklődéssel állnak meg a József Attila sugárúton a 4-es villamos kitérőjénél folyó építési munkák láttán. Kétségtelen, hogy Tárján gyors benépesülésével arányban nő ezen a vonalon a forgalom, és jelenleg a városban itt a legzsúfoltabbak a villamosok. Mire készül tehát jelenleg a Szegedi Közlekedési Vállalat? Erre a kérdésre kértünk választ Tóth József igazgatótól.

A nagy forgalom miatt végzetnek itt munkákat a hidépítő vállalat dolgozóival. Méghozzá az ismeretek szerint egyedülálló ötlet szerint a villamosközlekedésben. Arra gondoltak ugyanis a közlekedési vállalat vezetők, hogy — amíg egy nyomtávon járnak a villamosok a sugárúton — a kitérők miatt a menetidőt nem lehet gyorsítani. De meg tudják növelni a szállítási kapacitást 80—100 százalékkal, ha meghosszabbítják a kitérőket annyira, hogy egy-egy irányba közvetlen egymás után két villamosszerelevény is haladjon. Ugyanis most akkorára bővítik a kitérőket, hogy azokban egyszerre négy — egymással szemben 2—2 — kocsis elférjen. Így a 4-es vonalon jelenleg is közlekedő háromrészes nagykocsikkal — amelyek mindegyikében elfér 250—300 utas — egyszerre 500—600 utast tudnak majd szállítani.

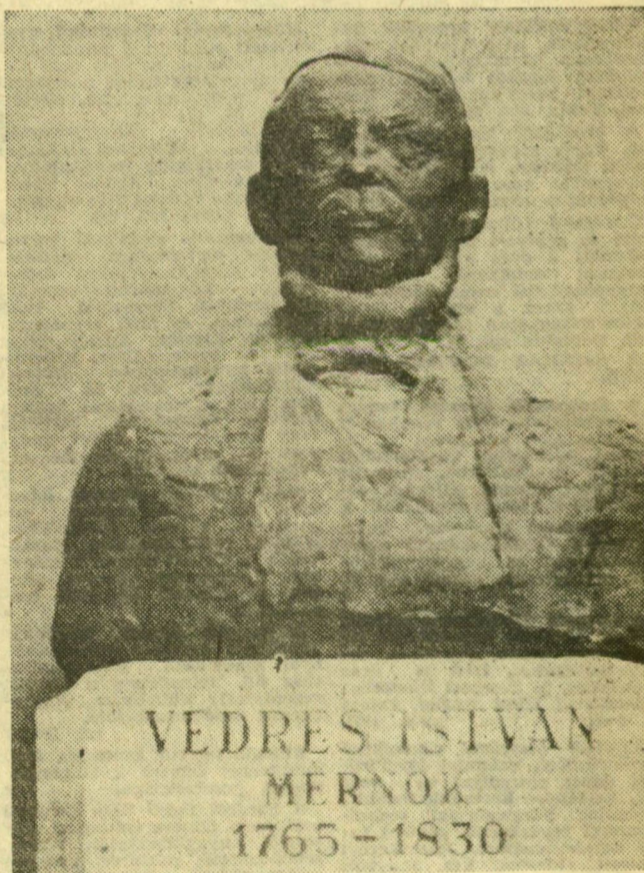
A kitérők bővítése kétféle forintjába kerül a vállalatnak, s a tervek szerint év végére, december közepére már végeznek is vele, s ettől kezdve e szerint közlekednek a József Attila sugárúton. Természetesen, ez az egész csupán szükség dik.

táta átmeneti megoldás, mert a végleges rendet a majd — előreláthatólag a negyedik éves tervben — megépülő két nyomtávu villamosközlekedés biztosítja az új városrész és a városközpont között.

A közlekedési vállalat ez év végére befejezi a hatodik háromrészes villamoskocsis építést, s ezzel a pár éve elhatározott programot maradéktalanul teljesíti. Ezt követően a jövő évtől kezdve már nem készítenek Szegeden villamoskocsikat, a kocsipark bővítését a debreceni vállalat gyártmányából fogják biztosítani. Ugyanakkor hosszabb időre kidolgozzák a villamoskocsis-állomány tervszerű megelőző karbantartását, s bővítendő központi műhelyekkel, műszaki, forgalmi vezetékekkel, rendőrséggel, tűzoltókkal.

K. J.

Szeged szobrai

Vedres István (1765—1830)

(66.) Szeged város főmérnöke volt Vedres István, aki nagy jelentőségű lecsapolási terveket készített, s aki elsőként tanulmányozta tudományos igénnyel a Tiszát. Vársárhelyi Pál elfűtűtárát Schaár Erzsébet mintázta meg a szegedi panteon számára.

SZOMBAT,
1969. OKTÓBER 4.

DÉLMAGYARORSZÁG 5